

СЛИВЕН И БЛИЗКАТА МУ ОКОЛНОСТ В НЯКОЛКО ОСМАНСКИ ДОКУМЕНТА ОТ 15 в.

Цвета Райчевска

14 и 15 в. са съдбовни за българската държавност, тъй като предизвикват демографски промени с далечни и трайни политически и етнически последствия. Макар и логична при сблъсък на две толкова различни цивилизации, разрухата, която постигнала българските земи, е потресаваща. Военните кампании, предшествуващи окончателното им завладяване, разсипват селищата и разпръсват населението. Завоевателната вълна неудържимо заляла всичко по пътя си и когато тя се уталожила в западна посока, настъпило време за административното уреждане на завзетите територии и данъчното регистриране на оцелялото население. Домашните извори от това страшно време разбираемо са твърде малко. Засега документално-изворовият материал за първоначалното овладяване на хаоса и разрухата е доста оскъден и той е изключително от османското архивно наследство.

Една група извори и документи от втората половина на 15 в. съдържат информация и за Сливенския регион. От тях ще се спра само на онези, които се отнасят за самия Сливен или най-близката му околност. Някои са познати, но данните от тях не са използвани в пълнота и при един по-критичен анализ те могат да разширят знанието ни за региона през далечния 15 в. Други не са изобщо използвани в тази връзка.

1. Дарителски актове (вакъфнамета) и документи за поземлени владения, превърнати в благотворително-религиозни фондации (вакъфи).

2. Османска анонимна хроника за "свещените битки" (газават) на Мурад II (1421-1451) срещу кръстоносците на Владислав Варненчик и Янош Хуняди.

Документите за поголовен данък (джизие), платим само от християните, и тези за служебни ленни владения (тимари) в Сливенско ще бъдат използвани като допълнителни аргументи при топонимичния анализ.

1. Дарителски актове (вакъфнамета)

Завладените земи ставали изключителна държавна собственост (мирие), в